

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Dodon Ion în numele inculpatului Butnaru Alic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

***Butnaru Alic xxxx**, născut la xx xx xxxx, originar din r-nul xxxx, domiciliat în mun. xxxx or. xxxx str. xxxx nr. xx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.02.2018 – 05.04.2018;

Instanța de apel: 22.05.2018 – 03.10.2018;

Instanța de recurs: 26.11.2018– 06.02.2019.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 aprilie 2018, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Butnaru Alic a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 375 unități convenționale, ce constituie suma de 18 750 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

A fost respinsă ca nefondată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului în beneficiul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, a reținut că inculpatul Butnaru Alic, la 25.01.2018, aproximativ ora 18.00, aflându-se la volanul automobilului de model „Mercedes E 220”, cu numărul de înmatriculare xxxx, se deplasa pe str. București mun. Chișinău. În timpul deplasării, ajungând la intersecție cu podul „Viaduct”, nu a ținut cont permanent de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să

tina cont fiecare conducător la determinarea vitezei și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a ignorat cerințele pct.45 (1) și (2) a Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, care indică că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori; starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, condițiile rutiere, situația rutieră. Iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” apropiindu-se nemijlocit de trecerea dirijată pentru pietoni, semnalizată prin marcajul rutier 1.14.1 al Regulamentului Circulației Rutiere, nu a manifestat prudență și nu a permis finalizarea traversării carosabilului de către pietonul care deja se afla angajat în traversarea carosabilului la culoarea verde a semaforului pentru pietoni, prin ce a ignorat cerințele pct.20 (7), lit. a) al aceluia-și regulament care prevede că: „Semnalele luminoase pentru dirijarea circulației au următoarele semnificații: la apariția semnalului verde, conducătorii de vehicule pot să înceapă deplasarea numai după ce s-au asigurat că prin aceasta nu creează obstacole vehiculelor antrenate deja în trecerea intersecției, indiferent de direcția lor de mers, precum și pietonilor care finalizează traversarea carosabilului”, după care efectuând manevra de virare la dreapta, contrar prevederilor pct. 40 alin. (2) din Regulamentul Circulației Rutiere, care prevede că, „înaintea virării la dreapta, conducătorul de vehicul trebuie: b) să cedeze trecerea bicicliștilor și conducătorilor de ciclomotoare care se deplasează pe pista destinată lor, precum și pietonilor”, nu a cedat trecerea pietonilor și a comis tamponarea pietonului Gurdiș Tatiana, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. xxxx din 08.02.2018, fractura de cap os sting cu deplasare moderată, edem țesuturilor moi la nivelul umărului sting și la nivelul gambei stingi, leziuni care se califică ca vătămare medie.

3. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel procurorul, solicitând casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Butnaru Alic să-i fie numită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, precum și stabilirea pedepsei complimentare, în temeiul art.65 alin.(3) Codul penal sub formă de privare a dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, cu încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în valoare de 320 lei.

În motivarea cererii apelantul a invocat că:

- în privința inculpatului a fost stabilită o pedeapsa blândă în raport cu fapta comisă și cu urmările prejudiciabile survenite. Aplicarea celei mai blânde sancțiuni - amenda penală, poate doar să încurajeze comiterea pe viitor a altor infracțiuni similare și nu poate contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale stipulate în art.61 Cod penal, adică restabilirea echității sociale, corectarea condamnaților, precum și prevenirea comiterii de noi infracțiuni. Recunoașterea de către inculpat a vinovăției în comiterea faptelor incriminate, denotă dorința acestuia de a fi judecat în ordinea art.364¹ Cod de procedură

penală și, respectiv, de a obține o pedeapsă mai ușoară, dar nu caracterizează pozitiv personalitatea inculpatului;

- la reducerea pedepsei penale stabilite în ordinea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art.64 alin.(3) Cod penal, stabilind valoarea amenzii sub limita minimă generală de 500 unități convenționale. În asemenea circumstanțe, instanța eronat a aplicat legislația în partea ce ține de calcularea și stabilirea sancțiunii penale, micșorând nejustificat cuantumul amenzii contrar criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale. Or, limitele de pedeapsă stabilite de art.64 alin.(3) Cod penal sunt intangibile și nu pot fi încălcate, indiferent de norma penală sau procesual-penală invocată, care aparent ar ameliora situația inculpatului;

- respingerea cererii privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul condamnatului este eronată, deoarece se întemeiază pe art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, care a fost abrogată prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 și în astfel de circumstanțe, cheltuielile de judecată suportate de către stat urmează să fie încasate din contul lui Butnaru Alic.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința instanței de fond în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care, lui Butnaru Alic i s-a stabilit pedeapsă pe art.264 alin.(1) Cod penal, amendă în mărime de 500 unități convenționale.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

5. Instanța de apel a reținut că, probele administrate la cauza penală sunt pertinente și utile, coroborează cu întreaga sistemă de probe și demonstrează cu certitudine vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prevăzută de art.264 alin.(1) Cod penal.

Referitor la numirea pedepsei, Colegiul penal a considerat necesar de a admite apelul procurorului, deoarece instanța de fond, la numirea felului și măsurii de pedeapsă a ținut cont de unele circumstanțe reale și personale cum ar fi, caracterul și gradul de pericol social și prejudiciabil al infracțiunii, conform prevederilor art.16 alin.(3) Cod penal, se referă la infracțiuni mai puțin grave, de personalitatea infractorului, că nu are antecedente penale.

În acest context, Colegiul penal a conchis că instanța de fond eronat i-a stabilit lui Butnaru Alic pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 375 unități convenționale, deoarece sancțiunea art.264 alin.(1) Cod penal prevede amendă în mărime de până la 650 unități convenționale, iar conform prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele la 500 la 3 000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – până la 20 000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luând în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de până la 5 ani.

Pedeapsa numită de instanța de fond sub formă de amendă în mărime de 375 unități convenționale, este sub nivelul minimului general al pedepsei amenzii, adică mai puțin de 500 unități convenționale, fapt ce este inaplicabil, or, conform prevederilor legale sus- indicate și practicii judiciare, este imposibil, în orice situații, aplicarea pedepsei amenzii sub minimul general, adică sub 500 unități convenționale.

Instanța de apel a mai reținut că din materialele cauzei rezultă că acuzatorul de stat a solicitat încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare în mărime de 320 lei.

Astfel de măsuri invocate de procuror ca cheltuieli ce necesită a fi încasate din contul inculpatului, constituie măsuri procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Prin urmare, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat care au fost necesare pentru efectuarea expertizei judiciare sunt cheltuieli trecute în contul statului, or, normele procesuale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizei, care în speță este obligatorie.

6. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul Dodon Ion în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului indică că, instanța de apel nu a ținut cont de circumstanțele atenuante și de prevederile art.78 Cod penal, aplicând o pedeapsă sub formă de amendă mai mare decât instanța de fond.

Consideră că temei pentru aplicarea unei pedepse mai blânde servesc următoarele fapte, inculpatul a recunoscut vina, în instanța de judecată a solicitat examinarea cauzei în temeiul art.364¹ Cod de procedură penală, recunoscând toate probele acumulate în faza de urmărire penală, a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate, însă nu a beneficiat în schimb de o pedeapsă cu amendă redusă potrivit cerințelor aceleiași proceduri simplificate prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință, menționând că recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsite de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din textul recursului declarat, rezultă că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică hotărârea contestată doar în partea stabilirii pedepsei, considerând că aceasta este prea aspră și greșit individualizată.

Așadar, având în vedere că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, Colegiul penal nu se

va pronunța asupra acestor aspecte, dar va analiza alegațiile recurentului în privința hotărârii instanței de apel referitor la chestiunea de individualizare a pedepsei.

Colegiul penal menționează că în conformitate cu prevederile art.75 Cod penal, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Totodată, Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La fel, Colegiul penal menționează că pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța de judecată trebuie să se conducă de limitele pedepsei stabilite de sistemul dreptului penal, care sunt relativ determinate. Aceste pedepse sunt: minimum și maximum prevăzut de fiecare infracțiune în parte.

Astfel, lui Butnaru Alic în baza art.264 alin.(1) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică în limitele prevăzute de lege și totodată, s-a luat în considerație faptul că inculpatul în prezența avocatului său a solicitat examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

Sanțiunea art.264 alin.(1) Cod penal prevede amendă în mărime de până la 650 unități convenționale, iar conform prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – până la 20 000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel corect și-a argumentat poziția la aplicarea pedepsei care este una echitabilă, stabilită în limitele legii și direct proporțională cu gravitatea faptei comise, luându-se în considerație comportamentul inculpatului până și după comiterea infracțiunii, precum și atitudinea lui față de infracțiunea comisă, de consecințele acesteia și care va fi în măsură să atingă scopul pedepsei penale, de restabilirea echității sociale și corectarea condamnatului.

Pedeapsa penală, potrivit art.61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

De asemenea, Colegiul penal menționează că la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.art.7, 61,

64 alin.(3), 75 și 76 Cod penal, iar pedeapsa stabilită inculpatului Butnaru Alic sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, este una echitabilă și proporțională faptei comise.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs conchide că în speța dată, n-a fost constatată prezența unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei atacate, în consecință impunându-se declararea inadmisibilității recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Dodon Ion în numele inculpatului Butnaru Alic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe ***Butnaru Alic xxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 28 februarie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac